

Tohmajärven kunnan lausunto Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmasta

Tohmajärven kunta kiittää Fingridiä menettelytavasta, joka antaa aidosti mahdollisuuden vaikuttaa asioihin sekä tuoda esille näkemyksiä eri puolilta maata. Tämä lausunto koostuu alla olevasta Tohmajärven kunnan ydinviestistä, sen perusteluista yksityiskohtineen sekä lopussa yleisestä taustasta lausunnolle.

Tohmajärven kunta ei hyväksy Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaa – sähköverkon kapasiteetti on elintärkeä asia

Tohmajärven kunta näkee erityisen huolestuttavana suunnitelman, jossa Pohjois-Karjala on käytännössä ainut maakunta Suomessa, johon ei olla osoittamassa kantaverkon vahvistamisen suunnitelmia seuraavan kymmenen vuoden aikajänteellä. Samaan aikaan Pohjois-Karjalassa on vahva tahtotila sähköverkkoja edellyttävään kehittämiseen ja iso lista hankkeita ja investointeja suunnittelupöydillä ja kaavoituksessa, aivan samalla tavalla kuin muuallakin Suomessa.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa on lainvoiman saaneena 400 kV voimajohdon yhteystarpeet Kontiolahdelta Varkauden Huutokoskelle, Kontiolahdelta Siilinjärven Alapitkään sekä Kontiolahdelta Imatran suuntaan. Huutokoski-Kontiolahti-Alapitkä-yhteystarpeet ovat olleet jo vuosia kantaverkon kehittämissuunnitelmassa mukana (Kantaverkon kehittämissuunnitelma 2022–2031), mutta uupuvat nyt kokonaan vuosille 2024–2033 laaditusta uusimmasta kehittämissuunnitelmasta. Tohmajärven kunta esittää, että **Varkauden Huutokosken, Kontiolahden ja Siilinjärven Alapitkän välinen 400 kV johtoyhteys on palautettava mukaan investointisuunnitelmaan**. Lisäksi Suomen ja Itä-Suomen elinkeinoelämän ja tulevaisuuden kehittämismahdollisuuksien mahdollistamiseksi jo aikaisemmin yhdessä Itä-Suomen maakuntaliittojen kanssa esiin nostettu **Vaaralinja Kainuusta Pohjois-Karjalan kautta Etelä-Karjalaan on nostettava kehittämissuunnitelmassa esille hankkeena, jonka toteuttaminen käynnistetään ko. suunnittelukaudella**.

Perustelut yksityiskohtineen Tohmajärven kunnan lausunnolle

Painavia perusteita sähköverkon pikaiselle vahvistamiselle Itä-Suomeen ja erityisesti Pohjois-Karjalaan on runsaasti:

- Sähköverkon riittävyys yhdessä verkkohankkeiden pitkän toteutusajan kanssa on merkittävin pullonkaula, joka estää Pohjois-Karjalan teollisten investointien ja uusiutuvan energian teollisen mittakaavan hankkeiden etenemisen lähivuosina. Tutkajarjestelmiin liittyvät sensorivaikutukset aiheuttavat rajoituksia tuulivoimatuotannossa maakunnassa, mutta sähköverkon riittävyys aiheuttaa epävarmuutta ja käytännössä estää kaikkien merkittävien uusiutuvan energian tuotannon tai energiaa käyttävien investointien etenemisen alustavista suunnitelmista investointeihin saakka.

Sähköverkko on keskeinen investointiympäristöön liittyvä tekijä, sen toimituskykyyn ja kehittämiseen liittyvä epävarmuus pudottaa Pohjois-Karjalan alueella ja Tohmajärvelle suunnitellut investoinnit odottamaan investointiriskien poistumista. Sähköverkon riittävyys onkin keskeisin haaste ja pullonkaula Pohjois-Karjalan elinkeinoelämälle ja sen kehittämiseksi eli toisin sanoen maakunnan ja sen kuntien elinvoimalle nyt ja tulevina vuosina.

- Pohjois-Karjalassa on vireillä kaavoitusprosessissa kolme teollisen mittakaavan tuulivoimatuotannon hanketta Heinävedellä ja Liperissä yhteensä noin 250-300 MW. Ensimmäiset tuulivoimakaavat ovatkin hyväksymiskäsittelyssä nopeimmillaan jo puolen vuoden kuluessa. Teollisen mittakaavan aurinkoenergiaprojekteita on puolestaan kaavoitusprosessissa sekä Kontiolahdella että Joensuussa – suurin vireillä olevista hankkeista on yksistään jo 166 MWp. Näiden lisäksi Pohjois-Karjalassa on toistakymmentä tiedossa olevaa eriasteista suunnitelmaa teollisen mittakaavan aurinko- tai tuulivoimahankkeista. Tohmajärvellä on vireillä useampi aurinkovoimalahanke, hankkeiden kokonaisteho nousee noin 100 MW. Kun tähän lukuun otetaan mukaan vielä merkittävimmät teollisten investointien tarpeet ja hankesuunnitelmat eri puolilla maakuntaa, mukaan lukien vetytalous-, kaivos- ja datakeskushankkeet sekä muut teollisuuden investointitarpeet, yhtälö alkaa olla valmis. **Pohjois-Karjalassa on hankepyödyllä etenemässä vuoden sisällä satojen megawattien hankemassa, ja taustalla kymmenkertainen määrä investointeja tulossa, ja samaan aikaan Fingridin omien arvioiden mukaan vain noin 60 MW mahtuu enää uusia hankkeita Pohjois-Karjalan verkkoon.**
- Pohjois-Karjala on uusiutuvan energian edelläkävijä ja erityisesti bioenergian käyttäjä ja tuottaja, joka tavoittelee uusiutuvan energian osuuden kasvattamista nykyisestä 71 %:sta 80 %:iin kokonaisenergiankäytöstä vuoteen 2030 mennessä (Lähde: Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2030). Bioenergian lisäämisen mahdollisuudet ovat vähäiset samalla kun energiantuotannossa ollaan etenemässä kohti muita kuin polttoon perustuvia menetelmiä kohti. Uusiutuvan energian osuuden tavoitteen saavuttaminen ja ylittäminen ovat mahdollisia laajamittaisen tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon avulla sekä hyödyntämällä entistä tehokkaammin erilaisia hukkalämpöjä, mikä edellyttää yleensä lämpöpumpputeknologian hyödyntämistä. Samalla ollaan siirtymässä kohti vetytaloitusta ja sähköön perustuvia liikennejärjestelmiä. Nämä kaikki edellyttävät nykyisen sähkönsiirtoverkon vahvistamista. Tavoite tulee toteutumaan bioenergian käytön tehostamisella sekä muun uusiutuvan energian vahvalla kasvulla, eli muun muassa tuulivoiman, aurinkovoiman ja lämpöpumppujen lisääntyvällä käytöllä. **Sähköenergian käytön ja tuotannon kasvu edellyttää ehdottomasti verkon vahvistamista, jotta Pohjois-Karjala pysyy kehityksessä mukana ja tänne suunnitellut investoinnit voivat toteutua.**

Yleiset kommentit ja yhteenveto

Fingrid on pyytänyt palautetta Suomen kantaverkon kehittämissuunnitelmaan seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2024–2033. Suunnitelman keskeisinä tavoitteina on turvata valtakunnallinen sähkön siirtokapasiteetti ja verkon toiminnan vakaus muuttuvassa toimintaympäristössä. Kasuvia haasteita siirtoverkolle asettavat mm. sähkön tuotantorakenteen muuttuminen vähäpäästöisemmäksi sekä yhteiskunnan voimakas sähköistyminen. Molempien taustalla on ilmastomuutos, johon sopeutumista ohjaa valtioneuvoston hyväksymä kansallinen tavoite muuttua hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Kantaverkon vahvistamisella varaudutaan energijärjestelmän murrokseen, jossa verkkoon liittyy suuri määrä uutta tuotantoa ja kulutusta, ja jossa on entistä suurempi tarve kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamiselle kysyntäjoustojen ja energian varastoinnin avulla.

Kehittämissuunnitelmassa suunnitellut investoinnit keskittyvät pohjois–etelä-suuntaisten yhteyksien vahvistamiseen. Verkkovahvistusten sijainti tulee hyvin ilmi suunnitelmaluonnoksen sivulla 9 olevassa kuvassa 2, josta käy ilmi investointien kohdentuminen vahvasti Länsi- ja Keski-Suomen halki kulkeviin voimalinjoihin. Itäisin Suomi Kainuusta Pohjois-Karjalan kautta Etelä-Karjalaan jää käytännössä investointien ulkopuolelle. Pohjois-Karjalan alueelle suunnitellut vähäiset investoinnit koostuvat lähinnä käyttövarmuuden turvaamiseen ikääntyneiden rakenteiden ylläpitoinvestointien turvin. Tarvetta sähkönsiirtokapasiteetin vahvistamiseen erityisesti Pohjois-Karjalan ja Kainuun eteläosien osalta ei suunnitelmassa ole tunnistettu.

Lausunnossa esiin tuodusta vakavasta huolesta huolimatta Tohmajärven kunta haluaa antaa samalla positiivista palautetta Fingridille sen esimerkillisistä ja avoimesta suunnittelutyöstä sekä erinomaisesta yhteydenpidosta maakuntiin ja myös Pohjois-Karjalaan ja sen toimijoihin. Käsillä oleva suunnitelma on hyvä esimerkki siitä, että alueita ja toimijoita halutaan kuulla ja prosesseja johtaa ja viedä eteenpäin osallistavasti jo suunnitelmien luonnosvaiheessa. Tohmajärven kunta toivoo Pohjois-Karjalan maakunnan hankkeiden ja investointien nopeaa etenemistä ja siihen ehdottomasti varautumista myös käsillä olevassa suunnitelmassa.

Tohmajärven kunnanhallitus

Lisätietoja:
Mikko Löppönen, kunnanjohtaja
mikko.lopponen@tohmajarvi.fi
puh. 040 105 4001